

בס"ד. ש"פ וארא, מבה"ח שבט, ה'תשט"ז

(הנחה בלתי מוגה)

ויאמר הוי' אל משה ראה נתתיך אלקים לפרעה ואהרן אחיך יהי נביאך, ופרש"י נתתיך אלקים לפרעה, שופט ורודה לרדותו במכות ויסורים. וצריך להבין² מהו החידוש בזה שמשה רודה את פרעה במכות ויסורין, דממש"נ ראה נתתיך אלקים לפרעה, דהיינו, קוק זיך צו אשר נתתיך אלקים לפרעה, משמע שזהו חידוש והפלאה, וצריך להבין מהו החידוש וההפלאה בזה. ועוד צריך להבין מ"ש במדרש³ שאמר הקב"ה למשה אע"פ שנתתיך אלקים לפרעה, אלקים אלקיך אנכי, אני על גבך, ומזה משמע שהענין דנתתיך אלקים לפרעה הוא מעין ענין האלקות דאלקיך אנכי, שלכן צריך לומר (באָוואָרענען) שאני על גבך. והיינו, דעם היות שהענין דאלקיך אנכי הוא בודאי לא כמו הענין דאלקים לפרעה, שהרי הענין שמשה הוא אלקים לפרעה הוא לרדותו במכות ויסורים, משא"כ בהענין דאלקיך אנכי לא שייך לומר שהו"ע הרדי', דמצד מדריגתו של משה הרי פשיטא שלא שייך לומר שיהי' צריך לרדותו, מ"מ, מזה שצריך לומר (באָוואָרענען) אלקים אלקיך אנכי, אני על גבך, מובן, שהענין שמשה הוא אלקים לפרעה הוא מעין האלקות, ומ"מ אני על גבך. וצריך להבין מהו"ע האלקות דמשה שהוא מעין ענין האלקות, ומ"מ אני על גבך. ועוד צריך להבין מ"ש במדרש⁴ שהקב"ה נקרא מלך הכבוד מפני שחולק כבוד ליראיו, דמלך בו"ד אין יושבין על כסאו ואין רוכבין על סוסו, והקב"ה הושיב את שלמה על כסאו, שנאמר⁵ וישב שלמה על כסא הוי' למלך, והרכיב אליהו על סוסו, ומהו סוסו של הקב"ה סופה וסערה, שנאמר⁶ ה' בסופה ובסערה דרכו גו', וכתיב⁷ ויעל אליהו בסערה השמים, מלך בו"ד אין נקראין בשמו כו', והקב"ה קרא

(3) פתיחתא דרות רבה א. מדרש רות פ"א,

(1) פרשתנו ז, א.
 (2) בכל הבא לקמן — ראה ד"ה ויאמר ג.
 ה' גו' ראה נתתיך עזרת (סה"מ עזרת ע' קכט ואילך). ד"ה הנ"ל תרל"א (סה"מ תרל"א ע' קלז ואילך). אוה"ת פרשתנו ע' רל ואילך. וראה גם ד"ה ויאמר גו' החודש דש"פ שמיני תשכ"ב (תר"מ חל"ג ע' 236 ואילך).

(4) תהלים נ, ד.

(5) שמור"ר פ"ח, א.

(6) דברי הימים א, כט, כג.

(7) נחום א, ג.

(8) מלכים ב, ב, א.

למשה בשמו שנאמר ראה נתתיך אלקים לפרעה. וצריך להבין מהו הענין שמשם נקרא בשמו של הקב"ה.

(ב) **ויובן** כל זה בהקדים תחלה ענין נשמת משה שהוא נשמה דאצילות⁹, דענין האצילות הוא כשמו שהוא אצל וסמוך¹⁰, דלהיות שאצילות הוא האצלה והפרשה מהמאציל, לכן הוא אצלו וסמוך אליו. והענין בזה, דהנה אצילות הוא מלשון ואצלתי מן הרוח אשר עליך¹¹, שהוא הפרשת רוחו של משה על הזקנים. והיינו, דעם היות שמה שנאצל על הזקנים אינו רוחו של משה ממש, שהרי משה הי' למעלה מהשפעות גשמיים, כמ"ש¹² מאין לי בשר, דההשפעה שהשפיע משה הו"ע התורה, וגם בעולם היתה השפעתו מזון רוחני, כמו המן¹³, שהוא מזונא דחוכמתא¹⁴, שהי' מזון רוחני, שנבלע באברים ולא הי' בו פסולת¹⁵, ואילו השפעה גשמית היא למטה ממדריגתו של משה (שלכן אמר מאין לי בשר), אך מ"מ, להיות שמה הי' נשיא הדור, וכל הענינים של השפעות צריכים להיות ע"י נשיא הדור דוקא¹⁶, לכן הנה גם השפעות גשמיים שלמטה ממדריגתו של משה הוצרכו להיות על ידו דוקא, אלא להיות שמה הוא למעלה מזה, לכן האציל מרוחו על הזקנים, שתהי' ההשפעה על ידם, אבל אעפ"כ, הרי כל זה הוא מרוחו של משה דוקא. וכמו"כ יובן בענין האצילות, שהוא הפרשת הארה מאוא"ס המאציל, אלא שזהו כפי שנמשך וכו' באצילות. והנה, אף שאצילות הוא הפרשת הארה בלבד, וכדאיתא על זה הלשון שהוא כמדליק נר מנר שאינו חסר כלום¹⁷, להורות שהוא הארה בלבד, וכידוע החילוק בין אור ושפעה¹⁸, שבשפעה נחסר בהמקום שמשם היתה ההשפעה, וכמו שפעת מים¹⁹, שהמים עצמם נשפעים ונמשכים, ולכן הם חסרים בהמקום שנמשכו משם, משא"כ אור אינו באופן שנותן לו את העצם, וגם לא השפעה עצמית, כי אם הארה בלבד, וכמו"כ הוא האצלת האצילות שהוא כמדליק נר מנר שהוא הארה בלבד, הנה אף שהוא הארה בלבד, מ"מ, הרי זה הארה שמגלה את

9) ראה לקו"ת נצבים מט, ב. ובכ"מ.	16) ראה סה"מ תר"ס שם. ובכ"מ.
10) פירס שער טז (שער אבי"ע) פ"א.	17) במדב"ר פט"ו, יט. פרש"י בהעלותך
11) בהעלותך יא, יז.	שם, יז. — נתבאר בלקו"ש ח"ח ע' 75
12) שם, יג. וראה לקו"ת בהעלותך לא, ג.	ואילך.
13) ואתחנן יב, א. סה"מ תר"ס ע' קיב.	18) ראה מאמרי אדה"ז תקס"ב ע' מב.
14) ראה תענית ט, א.	רסא. ח"ב ס"ע תכב ואילך. המשך תרס"ו ע'
15) ראה זח"ב סב, א.	ע' קעג ואילך. ובכ"מ.
16) יומא עה, ב.	19) איוב כב, יא.

העצם, שזהו"ע האצילות שעל ידו נתגלה ההעלם והעצם שלמעלה מאצילות. והענין בזה, דהנה, עולם האצילות הוא ממוצע בכדי שעל ידו יהי ידיעת אלקות בנבראים, דלולא האצלת האצילות לא הי' שייך ידיעת אלקות בנבראים, שלא הי' להם שום תפיסא, שהרי עצמות א"ס הוא בגדר העלם לגמרי, ואפילו בחי' הכתר שהוא ממוצע בין המאציל ואצילות²⁰ הוא ג"כ סתום ונעלם, ועליו נאמר²¹ ישת חושך סתרו, ובכדי שתהי' ידיעת אלקות למטה הנה בשביל זה נאצלו הע"ס דאצילות, ועיקרם הוא ספירת החכמה, ואף שאנת הוא חכים ולא בחכמה ידיעא²², מ"מ ע"י האצלת החכמה דאצילות נעשה ענין הידיעה גם למטה, והיינו שע"י האצילות יודעים אנו הענינים שבאצילות, ועי"ז יודעים גם בענינים שלמעלה מאצילות, וזהו"ע האצלת האצילות שע"י יהי' גילוי ההעלם. והיינו לפי שגם למעלה מאצילות ישנו התכללות האצילות בהעלם, וגם כמו שהאצילות נמשך בגילוי הוא בדביקות בלמעלה מאצילות, ולכן הוא מגלה את ההעלם שלמעלה ממנו, להיותו דבוק בו.

ג) והנה ענין זה שאצילות הוא דבוק במקורו, אינו סותר ללשון האצלה, שהוא מלשון הפרשה והבדלה, דבאמת הנה אצילות הוא בדביקות, ומה שנקרא בשם אצילות מלשון הפרשה והבדלה, אינו לפי שאצילות הוא מובדל (שהרי הוא בדביקות), אלא לפי שהוא בא ע"י הבדלה, היינו שהוא בא ע"י הצמצום, אבל באמת הוא בדביקות. ויובן זה מענין הקו, שהקו הוא דבוק במקורו, דאף שנמשך ע"י הצמצום, וצמצום הראשון דוקא שהוא חלוק מהצמצומים דהשתלשלות בזה שהוא סילוק לגמרי²³, מ"מ, הרי הקו הוא בדביקות במקורו, והיינו, שרק המשכתו היא ע"י הצמצום, אבל מ"מ הוא בדביקות. וכמו"כ יובן באצילות, דמה שנקרא בשם אצילות הוא לפי שהמשכתו היא על ידי הבדלה, אבל מ"מ הוא בדביקות, שהוא אצל וסמוך להמאציל.

והענין הוא, דהנה ידוע²⁴ שישנם ד' מדריגות יש אין אין ויש, ומבואר בזה דבאמת ישנם רק ג' מדריגות, יש אין ויש, אלא שהאין

23) ראה אוצרות חיים ומבוא שערים בתחילתם. לקו"ת הוספות לויקרא נא, ג. ובכ"מ.

24) ראה תו"ח ויגש רלב, ד. שם בשלח רסו, א ואילך. המשך תרס"ו ע' רכ ואילך. ובכ"מ.

20) עץ חיים שער מב (שער דרושי אבי"ע) פ"א.

21) תהלים יח, יב. וראה לקו"ת שה"ש ד, ד ואילך.

22) תקו"ז בהקדמה (יו, ב).

נחלק לשנים, אין של יש האמיתי, ואין של יש הנברא. והדיוק בזה הוא, שהאין הב', האין של יש הנברא, אינו הארה מאין הא', האין של יש האמיתי, אלא ששניהם נמשכים מהעצם, ושניהם דבוקים בהעצם, אלא שהאין עצמו נחלק לשנים. והיינו, שהאין עצמו כמו שהוא בא מצד העצם, נחלק הוא לשנים, דמצד האין עצמו יש בו מה שהוא אין של יש האמיתי, שהוא אין באמת, ויש בו מה שהוא אין של יש הנברא, שאינו אין באמת, ונקרא אין רק מצד (איזה ענינים, ובכללות מצד) זה שאינו מושג, והיינו, שגם בחי' האין של יש הנברא באה מצד העצם עצמו, שזהו שהאין עצמו נחלק לשנים. והנה, בענין זה שהאין נחלק לשנים, הרי ההתחלקות בפועל של ב' בחי' האין היא ע"י הצמצום, היינו, שהצמצום פועל ההתחלקות באופן הגילוי שלהם כנ"ל, וגם באופן הדביקות שלהם, שהאין של יש האמיתי הוא בדביקות ניכרת, והאין של יש הנברא הוא בדביקות בלתי ניכרת. אמנם, רק ההתחלקות בפועל היא שבאה ע"י הצמצום, אבל באמת הנה האין עצמו נחלק לשנים, ולכן, גם האין של יש הנברא הוא דבוק ממש בהעצם. וביאור הענין בתוספת הבנה, דהנה ידוע המשל על צמצום הראשון שהוא כמו ברב ותלמיד שהם באין ערוך, הנה בכדי שהרב יוכל להשפיע שכל לתלמידו, צריך תחילה לצמצם את עצמו ולסלק את שכלו, ואז דוקא ימצא בו השכל השייך להתלמיד. ובאמת הרי אין זה באופן שהצמצום מחדש את השכל השייך אל התלמיד, כי אם שגם קודם הצמצום הי' השכל השייך להתלמיד, אלא שקודם הצמצום הי' שכל זה כלול בשכל הרב עצמו, והצמצום פועל ההבדלה בין הפנימיות להחיצוניות, היינו בין שכל הרב עצמו ובין השכל השייך להתלמיד, שהשכל השייך להתלמיד לא יהי' בלוע בשכל הרב. ונמצא, שגם השכל השייך להתלמיד בא מצד הרב עצמו, אלא שהתגלותו בפועל היא ע"י הצמצום. וכמו"כ יובן למעלה, שגם האין של יש הנברא בא מצד העצם עצמו, ודבוק בו, אלא שהתגלותו היא ע"י הצמצום.

וזהו משנ"ת בענין הקו שהוא דבוק במקורו, דאף שהמשכתו הוא ע"י הצמצום, וצמצום הראשון דוקא שהוא בבחי' סילוק, מ"מ, להיות שרש המשכתו הוא מהעצם, ורק שבא ע"י הצמצום, לכן הוא בדביקות במקורו. וכמו שהוא בפעולת הצמצום בהקו, כמו"כ יובן גם בענין האצילות, דאף שהוא ע"י הצמצום, ומבואר בזה²⁵ שהצמצום הי' בשביל האצילות, מ"מ הוא בדביקות. והענין בזה, דהנה, בענין ב' בחי' אין, אין

(25) ראה עץ חיים שער א (דרושי עיגולים ויושר) ענף ב.

של יש האמיתי ואין של יש הנברא, יש כמה ביאורים. ביאור הא', ששניהם הם באוא"ס שלפני הצמצום, והם עצם האור והתפשטות האור. ביאור הב', שב' בחי' אין הם האור שקודם הצמצום והקו. וביאור הג', שב' בחי' אין הם האור שקודם האצילות ואצילות. ולכן, הנה כשם שלהביאור שהאין של יש הנברא הוא הקו, הרי הצמצום אינו פועל בו להיות מובדל, אלא גם אחרי הצמצום הוא בדביקות (כנ"ל), כמו"כ הוא להביאור שהאין של יש הנברא הוא אצילות, דאף שהאצילות בא ע"י הצמצום, הנה שרשו הוא בהעצם, ולכן הוא בדביקות בהעצם, שזהו שאצילות הוא מלשון אצלו וסמוך. ומכל זה מובן שאצילות הוא אלקות, ומשו"ז הנה גם נשמות דאצילות הם אלקות ממש, וזהו שמשה (שנשמתו היא נשמה דאצילות) נקרא בשם אלקים, כמ"ש נתתיך אלקים.

ד) **אמנם** עדיין צריך להבין, דלפי זה שמשה נקרא בשם אלקים מצד היות נשמתו נשמה דאצילות, אינו מובן מהו אומר ראה נתתיך אלקים, מהו ענין הנתינה שבזה, הלא מה שנקרא בשם אלקים הוא מצד עצמו, דמצד נשמתו הוא אלקות. ועוד צריך להבין איך שייך לומר שהנשמות דאצילות יקראו בשם אלקים, הרי שם אלקים הוא מז' השמות שאינם נמחקים²⁶, ומבואר בתו"א²⁷ שז' השמות הם בהאורות המתלבשים בכלים, ובענין הנשמות איתא באגה"ק²⁸ שכבר יצאו ונפרדו מהכלים (ולכן אין בכחם להוות יש מאין), וא"כ מובן שאינם קשורים עם האורות המתלבשים מהכלים, ומכ"ש עם אור הקו שבתוך הכלים, וא"כ איך יתכן לקוראם בשם אלקים. בשלמא לפירוש הבעש"ט²⁹ שז' השמות שאין נמחקים הם מהכלים עצמם, יתכן לומר אלקים גם על הנשמות, אף שהנשמות הם למטה מהכלים, וכנ"ל שכבר יצאו מהכלים. דהנה, גם הכלים הם בדביקות בלתי ניכרת, ומ"מ נקראים אלקים, וא"כ בהכרח לומר שהיותם בדביקות בלתי ניכרת אין זה חסרון בהם, דכיון שענינם ואופן האצלתם הוא באופן כזה שיהיו בדביקות בלתי ניכרת, אין זה חסרון בהם, ולכן נקראים אלקים. וכמו"כ גם בנשמות, דאף שכבר יצאו מהכלים, מ"מ, כיון שענינם ואופן האצלתם הוא באופן כזה כמו שנאצלו, לכן גם אותם שייך לקרוא בשם אלקים. אמנם לפירוש כ"ק רבינו הזקן שז' השמות הם באורות המתלבשים מהכלים דוקא, הרי מובן שמפרש שענין השמות שייך רק בענין שהוא בדביקות ניכרת דוקא, וא"כ איך שייך לומר על הנשמות שם אלקים.

28) ס"כ (קל, א).

29) לקו"ת בהר מג, ב.

26) שבועות לה, א.

27) יתרו סח, ד.

אך הענין הוא, דקושיא א' מתרצת את קושיא השני', והיינו, שמשם מצד עצמו לא שייך לקרותו בשם אלקים, דעם היותו נשמה דאצילות, מ"מ, כיון שגם נשמות דאצילות כבר יצאו מהכלים, אין שייך לקרותם בהשמות (כנ"ל). אך על זה אמר לו הקב"ה נתתיך אלקים, שענין זה הוא מצד האורות. והענין בזה, דהנה, נשמה שנתת בי טהורה היא³⁰, וכדאיתא בתדבא"ר³¹ שכל אחד יכול לומר מתי יגיעו מעשי למעשה אבותי אברהם יצחק ויעקב, שהם היו נשמות דאצילות, אך ע"י ירידת הנשמה למטה וקיום התומ"צ למטה נעשה הענין דלאשתאבא בגופא דמלכא³², והרי הענין דלאשתאבא בגופא דמלכא הוא לא רק בהכלים, אלא גם בהאורות המתלבשים בהכלים³³. וענין זה הוא בכל הנשמות, ומכ"ש שכן הוא בנשמות דאצילות, ונשמת משה, שנמשך בהם גם מבחי' האורות, ועז"נ נתתיך אלקים. אמנם, כיון שכן הוא בכל ישראל, א"כ, מהו החידוש במש"נ למשה ראה נתתיך אלקים. והענין בזה, דבכדי שיהי' זה בגילוי בעוה"ז, ובפרט שהי' זה קודם מ"ת, הרי זה ענין מיוחד שעז"נ ראה נתתיך אלקים.

(ה) **אמנם** אע"פ שנאמר למשה ראה נתתיך אלקים לפרעה, מ"מ, אמר לו הקב"ה אלקים אלקיך אנכי, אני על גבך. והענין בזה, שזה שמשם נקרא אלקים הוא מצד מדריגת האצילות כנ"ל, אבל אוא"ס הוא למעלה מאצילות, שהרי יותר משאין ערוך עשי' לגבי אצילות אין ערוך אצילות לגבי המאציל³⁴, וגם איתא הלשון³⁵ דאצילות ועשי' שוין, וזהו אני על גבך, דלגבי המאציל ב"ה הרי גם א"ק (אדם קדמון) שלמעלה מעלה מאצילות, שאין בחי' אדם למעלה ממנו, נקרא בשם אדם דבריאה דכללות, שהוא באי"ע לגבי המאציל, כהאין ערוך דבריאה לגבי אצילות, וזהו אומרם אלקים אלקיך אנכי, אני על גבך. וזהו גם מ"ש³⁶ הודו לאלקי האלקים, דלכאורה אינו מובן, הלא אומות העולם קרו ל' אלקא דאלקיא³⁷, ומה שייך זה לישראל. אך הענין הוא, דאלקים קאי על אצילות, ואלקי האלקים הוא אוא"ס שלמעלה מהאצילות.

(34) ראה פלח הרמון שער ג פ"א. הגהות לד"ה פתח אליהו — תרנ"ח ע' לט.
(35) ראה לקו"ת תזריע כא, א.
(36) תהלים קלו, ב.
(37) ראה מנחות בסופה.

(30) ברכת "אלקי נשמה".
(31) ריש פכ"ה.
(32) זח"א ריו, ב. וראה לקו"ת במדבר ב, סע"א ואילך.
(33) ראה תו"א יתרו עא, א. אוה"ת פרשתנו ע' קיט. וראה לקו"ת במדבר שם.

אך עדיין צריך להבין, הלא ענין האצילות ישנו גם בשרשו, שהוא אצילות דכללות, וא"כ, כשם שבענין הכלים מבואר שהכלים הם אלקות, דאף שהם בדביקות בלתי ניכרת מ"מ נקראים אלקים, מצד שרשם בהרשימו, דכיון שהרשימו הוא כח נעלם נמשכים גם הכלים באופן שהם בדביקות בלתי ניכרת, ולכן אין זה חסרון בהם (כנ"ל), כמו"כ הוא בענין האצילות, דאף שיותר מה שאי"ע כו', עד שאצילות ועשי' שוים, מ"מ, הרי יש ענין האצילות כמו שהוא מצד שרשו באצילות דכללות, וא"כ מהו הענין שאני על גבך. אך הענין הוא, דהנה ידוע שיש כדוגמת עתיק לעילא מגולגלתא דא"ק³⁸, והוא ראשית הקו³⁹. והיינו, שישנו הקו כמו שהוא בהתלבשות בא"ק, שזהו"ע הקו כמו שהוא מלוכש בהשתלשלות, ובחי' עתיק שלעילא מגולגלתא דא"ק הוא ראשית הקו. והנה, הקו יש בו ד' אותיות הוי"ו⁴⁰, דכמו שהוא מלוכש בא"ק הרי הוא אות ה"א (ראשונה) שבהקו וכו', ולפ"ז צ"ל דראשית הקו הוא היו"ד. וענין זה מתאים עם המבואר כאן, שהרי אות יו"ד הוא חכמה, עולם האצילות, מדריגת משה, וזהו בחי' עתיק שלעילא מגולגלתא דא"ק, ראשית הקו, שהוא אצילות דכללות⁴¹. והנה, כשם שבאצילות הפרטית ישנו הקו וישנו גם הסובב שלמעלה מהקו, כמו"כ הוא גם באצילות דכללות, שישנו הסובב שהוא למעלה גם מאצילות דכללות, והוא עיגול הגדול שקודם הצמצום. וזהו אומרו אני על גבך, דקאי על עיגול הגדול. והנה כמו"כ הוא גם באצילות דכללות כמו שהוא קודם הצמצום, שהוא האצילות כמו שהוא בשרש שרשו, שגם בזה ישנו בחי' הסובב שלמעלה גם מאצילות דכללות קודם הצמצום, והוא סובב הכללי, דאצילות דכללות קודם הצמצום הוא בהתפשטות האור, וסובב הכללי הוא עצם האור. ועל בחי' זו נאמר אני על גבך. ועפ"ז יובן מה שצ"ל אלקים אלקיך אנכי אני על גבך, דאין הכוונה על העצמות, כי על העצמות אינו צריך לומר אני על גבך, דלגבי העצמות הרי פשיטא שכל האורות והגילויים, גם כמו שהם קודם הצמצום, וגם עצם האור, הם באי"ע לגמרי להעצמות, ומה שאומר אני על גבך כוונתו על האור, דגם בענין האור וגילויי אני גבוה ממך. והיינו, דעם היות שנתתיך אלקים, שזהו מצד אצילות, וגם כמו שהוא בשרשו באצילות דכללות, וגם כמו שהוא בשרש שרשו באצילות דכללות

(40) ראה סה"מ תרנ"ב ע' צו. ועוד.

(41) ראה אוה"ת ענינים ע' צו ואילך.

(38) עץ חיים שער ט (שער שבירת

הכלים) פ"ג. וזהו הרקיע לזח"א טו, א.

(39) לקר"ת מסעי צה, ב.

קודם הצמצום, מ"מ, אלקיך אנכי, אני על גבך, גם בבחי' האור והגילוי, כיון שכל זה הוא בהתפשטות האור, ואני על גבך הוא עצם האור.

(ו) **ובזה** יובן גם מה שפרש"י נתתיך אלקים לפרעה, שופט ורודה לרדותו במכות ויסורים, שהוא ע"ד מש"נ לאיוב⁴² אודות הפלאת הנהגתו של הקב"ה ואם זרוע כאל לך גו' וראה כל גאה והשפילהו גו' והדוך רשעים תחתם⁴³, דלכאורה⁴⁴, מהו כ"כ הרבותא בהענין דראה כל גאה והשפילהו גו' והדוך רשעים תחתם, שצריך על זה זרוע כאל דוקא. אך הענין הוא, דהנה הקליפות שרשם מהתהו שקדם לתיקון, דקדימה זו אינה רק בהשתלשלות, אלא גם קדימת המעלה. ומצד זה הנה גם הנה"ב אקדימי' טענית⁴⁵, והיינו שגם למטה הקליפות הם בתוקף מצד ניצוצות הקדושה שבהם, שניצוצות אלו שרשם מהתהו, וגם כמו שהם בהקליפות הרי הם בתקפם כמו שהם מצד שרשם, ולכן נקראים בשם גאה. ובכדי לפעול הברור בהם, הנה סדר הברור הוא להוציא את ניצוצות הקדושה שבהם, לאט לאט, וכאשר לא יהי' בהם ניצוצות דקדושה, אז נתן עיניו בו ונעשה גל של עצמות⁴⁶, שזהו סדר הברורים. אמנם יש עוד אופן, שגם כאשר יש בהם הניצוצות, שאז הם בתוקף, מ"מ הנה ראה כל גאה והשפילהו. ועל זה צריך נתינת כח מהעצמות דוקא שלמעלה מהתהו, שזהו אומרו ואם זרוע כאל לך. דהנה, גם על עבודת הברורים צריך נתינת כח, וכמארז"ל⁴⁷ משביעין אותו, מלשון שובע⁴⁸, שזהו הכח על ענין הברורים⁴⁹, אבל בכדי לרדות את הקליפות במכות ויסורים גם כמו שהם בתקפם, שזהו אומרו ראה כל גאה והשפילהו, היינו גם כמו שהוא גאה, הנה על זה צריך נתינת כח מהעצמות דוקא, שזהו אומרו ואם זרוע כאל לך. והנה, ביציאת מצרים בררו רק ר"ב ניצוצות, כמ"ש⁵⁰ וגם ערב ר"ב עלה אתם, אבל מצד שאר הניצוצות שנשארו היתה קליפת מצרים בתוקף, שזהו שאין עבד יכול לברוח משם⁵¹, ומ"מ הי' הענין דראה כל

ואילך. ע' קסה ואילך. סה"מ תרח"ץ ס"ע רלה ואילך.

(49) נתבאר שגם כח זה הוא למעלה מהתהו, אבל אעפ"כ יש חילוק כו' — חסר הביאור (המו"ז).

(50) בא יב, לח. וראה כנפי יונה ח"ג סנ"ו. הובא במגלה עמוקות אופן נח. תו"א בא ס, ג. סה"מ תרפ"ט ע' 205. וש"נ.

(51) מכילתא יתרו יח, יא. פרש"י שם, ט.

(42) מ, ט ואילך.

(43) ראה גם לקו"ש חט"ז ע' 74 ואילך.

(44) ראה גם מאמרי אדה"ז תקס"ו ע' קפ"ט. אוה"ת מגילת אסתר ע' רסד ואילך.

אוה"ת לתהלים (יהל אור) ע' שסו.

(45) ראה זח"א קע"ט, סע"א ואילך.

(46) שבת לג, ב.

(47) נדה ל, ב.

(48) ראה קיצורים והערות לתניא ס"ע נו

גאה והשפילהו, דגם כאשר קליפת מצרים היתה בתקפה, שאין עבד יכול לברוח משם, יצאו ששים רבוא ישראל וביד רמה⁵². וענין זה הי' ע"י משה דוקא, שניתן לו הכח לרדות את פרעה במכות ויסורים, דכח זה הוא מהעצמות דוקא, וזהו אומרו ראה נתתיך אלקים לפרעה, שהוא נתינת כח מהעצמות, שמצד כח זה נעשה משה אלקים לפרעה לרדותו במכות ויסורים גם בהיותו בתקפו. וזהו ג"כ מ"ש במדרש שהקב"ה חולק כבוד ליראיו, שזהו שהקב"ה קרא למשה בשמו, דיראיו הו"ע יראה עילאה, חכמה, אצילות, הנה ליראיו שהם נשמות דאצילות, חולק הקב"ה כבוד, שנותן להם הכח לרדות את הקליפות במכות ויסורים גם בהיותם בתקפם. וזהו שרשב"י אומר מותר להתגרות ברשעים⁵³, לפי שרשב"י הי' ניצוץ משה רבינו⁵⁴, הנה מצד הניצוץ דמשה שבו, אומר רשב"י שמותר להתגרות ברשעים גם בשעה שהשעה משחקת לו.

ז) **וכמו"כ** הוא בכל דור ודור, דאתפשטותא דמשה בכל דרא ודרא⁵⁵, עד דורנו עתה, ועז"נ נתתיך אלקים לפרעה, היינו, שנשיא הדור שהוא המשה שבדור, ניתן לו הכח לשבור כל הקליפות ולהוציא את ישראל מהגלות, ובפרט ביום ההילולא שלו, שהוא זמן העליות שעולה בעילוי אחר עילוי, הנה מלבד העליות שלו, נותנים לו גם כח מלמעלה לשבור ולרדות את הקליפות במכות ויסורים, ולהוציא את ישראל מהגלות, וכח זה הוא ממשך לכל השייכים אליו ולכל המקושרים אליו, שלא להתפעל מכל ההסתרים, ולשברם ולרדותם במכות ויסורים, ולצאת מהגלות לגאולה שלימה ואמיתית.

54) ראה זח"א יד, סע"ב בהגהה. וראה מאמרי אדה"ז פרשיות ח"ב ע' תקפו. וש"נ.
55) תקו"ז תס"ט (קיב, א. קיד, א).

52) בשלח יד, ח.
53) ברכות ז, ב. מגילה ו, ב.